

Ordføreren for Forslagsstillerne (Claußen): Jeg skal tillade mig at indlede denne Sags første Behandling med nogle orienterende Bemærkninger. Der er jo den Mærkelighed ved Præsternes Lønning, at skønt vi saa godt som paa alle Omraader i det øvrige Embedsmassineri ere komne til et helt andet Lønningsystem, nemlig saft Løn af Statskassen, er man endnu ikke naaet til en Forandring i Præsternes Lønningsmaade, skønt Spørgsmaalet derom jo har staaet paa Dagsordenen i en længere Aarrække, ja snart i en hel Menneftkalder. Bort Embedsmassineri, var jo i forrige Tider Genstand for en helt anden Lønningsmaade end det er nu. Naar der i Gnevældens Dage sølles Trang til Oprettelse af nye Embeder, søgte man med det samme at skaffe Indtægter til disse nye Embeder, enten tillagde man stedlige Indtægter eller man paalagde stedlige Afgifter eller Sportler. I det hele taget bleve Embederne den Gang lønede af Embedskredsen. Dette System er man mere og mere kommet bort fra som uheldigt, allerede for længst for største Parten af Embedernes Vedkommende. Man indfaa, da man fik den konstitutionelle Forsatning, at et saadant Lønningsystem let vilde føre paa Afveje eller kunde lede til Misbrug i Retning af Embedsfordele til Skade for Befolkningen ved en økonomisk mindre forvarlig Høgtelse af Embederne. Nu er det imidlertid saa, at det vist vil anerkendes fra alle Sider, at Præsternes Lønningsmaade, om end Kravet paa en Forandring maaste ikke er saa stærkt som tidligere, dog langt fra er saa heldig som den burde være. Selve Ordningen er jo af særdeles gammelbogs Oprindelse, idet man med de Indtægter, der ere lagte til Præstebaldene, ikke alene har tænkt paa Præstens Lønning, men ogsaa tillige paa Fattigvæsenet, og i sin Tid har lagt saa meget til, at Præsten, da der intet belorganiseret Fattigvæsen var, nærmest skulde betragtes som den, der maatte komme de fattige og fortrøkte til Hjælp rundt om i Kommunen. Det er jo noget, man ved, at Forholdet er meget forandret siden den Tid; Fattigvæsenet er blevet ordnet, men Indtægterne ere for en væsentlig Del blevne ved Præstebaldene, kun med Undtagelse af den Omregulering, der i de senere Aar har fundet

Sted for flere Aal. Det var nu vistnok ønskeligt ikke alene for Præsterne selv, men ogsaa for Embedsvæsenet i sin Almindelighed, betragtet fra Statens Side, om man kunde komme til faste, reelle Lønningsforhold, og det er da det, vi have foreslaaet. Man vil i første Paragraf finde Lønninger dels for Biskopper, dels for Provster og dels for Præster, ansatte i 4 forskellige Klasser. Jeg skal ikke her nærmere nævne disse Lønningslatter, som erode Medlemmer jo vilde læse sig til i Lovforslaget, men jeg skal kun sige, at det er, hvad man her fra Tingets Fler-tals Side tidligere har antaget at være passende, og Forslagsstillerne have derfor ment at kunne opføre dem som et passende Grundlag for videre Forhandling paa Lønningsspørgsmaalets Omraade. Det er en Selvfølge, at som det er gaaet med andre Embeder, hvor man har omordnet Lønningsmaaden og sat Embedsmændene paa fast Lønning, og hvor man har indbraget Sportler og andre Indtægter, som tilkom Embedet, i Statskassen, saaledes har man ogsaa gjort det her, og Forslaget indeholder Bestemmelser derom. Men hvad der ved dette Forslag har haft stor og væsentlig Betydning for Forslagsstillerne, er, om vi med det samme kunde faa Disposition over Præstegaardsjorderne. Det vilde jo være naturligt, naar vi kom ind paa Spørgsmaalet om en Lønningslovgivning med fast Løn for Præsterne, at vi da disponerede over de Præstegaardene underlagte Jorder paa en for det heles Vel efter vor Mening passende og gavnlig Maade. Jeg skal ikke komme dybt ind paa dette Spørgsmaal, men blot erindre om, at vi jo have haft det oppe i Sjor og et lignende forrige Aar. Forslaget om Præstegaardernes Udskjning er til Dels det samme som i Sjor. Man tilsigter at udskytte dem i mindre Husmandsbrug paa ikke over 1/2 Td. Hartorn eller 10 Tdr. Land, at gøre det saaledes, at de tilhødes Kommunerne, uden at Kommunerne ere forpligtede, og at dette sker gennem to Kommissioner. Der er først een Kommission, som skal tage under Overvejelse, hvor megen Jord der fremdeles skal ligge til Præstegaardene. Thi man maa jo huske paa, at der kan være nogen Forskel paa, hvorvidt det er nødvendigt at lade et saa stort Stykke Jord blive ved